

LOA A VICENÇ A. BALLESTER

Per J. AIGUADER I MIRÓ

Trobo molt escàs el homenatge a Vicenç A. Ballester amb motiu de l'11 de setembre. Els catalans rendim en aquest dia mostra de devoció als que lluitaren per les nostres llibertats, els que, el 1714, malgrat el seu esforç i braó, no pogueren impedir perquè estava per damunt de les seves forces, que aquestes llibertats desapareguessin.

Es hora també de que aprofitem la data per a retre homenatge als qui segles després, referen l'ànima de Catalunya. Noms preclars, Almirall, Prat de la Riba, Macià, Companys, viuen en el cor de tots els catalans. En moltes llars, el seu retrat, sobretot de Macià i de Companys, presideixen la vida familiar. Sense negligir el fervor pels grans homes també cal recordar als que en tasca modesta i persistent reconstruïren la mentalitat catalana.

A un diputat que protestà de las vexacions que immediatament a la caiguda de Barcelona sotmeteren els borbònics als catalans, un caragirat, Francesc Junyent, un dels catalans mercenaris que els dominadors sempre podran comprar per un càrrec que no aconseguirien per mèrits propis, contestà: «On no hi ha amb què resistir, no s'ha de replicar». No pensava el traïdor que Catalunya, a desgrat d'estar desarmada, derruïda, morta, ferits o presoners els seus defensors, podia replicar encara.

I replicà. I resistí. Això és el que no poden comprendre els dictadors, enlluernats per l'espectacle i enterbolits per l'afalac llescos de gent de baixa moral. L'obra humil, quieta, diària, feta amb constància per l'home que viu en l'ombra els desbancarà. Aquella labor somorta i constructiva que va d'esperit a esperit sense cridories ni a so de tabals, destrueix les més inflades dictadures. És la revenja dels febles sense la qual no hi hauria justícia al món. L'èxit perverteix als homes, el poder els infatua i malmena, els fa dolents i per fi els en-

sorra del tot. Quan un home a qui l'atzar ha afavorit amb excés les facultats personals es creu Providència i únic definidor, ja fa tuf de mort, perquè la seva superbia l'aparta de la vida. Aquesta vida que es mou i regira enmig del carer, que s'arrecona dins de la llar, que mormola i s'estarrufa en el taller o la fàbrica, que és suma de dolors petits i d'esperances supremes, no tardarà a ofegar-lo.

Perquè a aquesta vida no la podrà sobornar mai; exigeix sempre la més completa servitud i la lleialtat més completa. I ací dins dels seus límits geogràfics, Catalunya és la vida. Intentaren també subornar-la. A homes, institucions, els feren ofertes i reberen premis. Inclús el poble enter rebé un present per la seva subjecció en aixecar-li la prohibició de negociar amb Amèrica. Malgrat això, l'ànima de Catalunya romangué esquerra perquè ni homes ni institucions, ni una generació ni moltes en pes, poden vendre l'ànima d'una Nació.

S'erren els dictadors i aprenents de dictador, quan es creuen haver vençut un poble en canviar-los per la força unes autoritats o uns representants, o enllaminant un partit o un sector. Fora d'aquestes autoritats o d'aquests partits o sectors, la vida del poble llisca confiada només en el propi esforç i no vol cap altra ajuda i sent un fàstic intens pels renegats. Sota la faramalla del tirà viuen i es mouen una multitud d'energies que treballen enclofades i que perfilen el sentit íntim del poble i el limiten i diferencien de qualsevulla altra intervenció. Són homes com Ballester els que han fet aquesta labor i que sembla com si haguessin pastat i emmotllat de nou Catalunya en avivar-la en l'ànima del poble.

Lloa eterna per als que han retrobat el seu poble en projectar davant seu el propi esperit.

De «LA TRALLA»

CARNET INTERNACIONAL

La partida que ve jugant-se pel predomini mundial entre els règims de dictadura (nous imperialismes) i les nacions democràtiques (imperiis florents i solidificats), dona fins ara un balanç desfavorable per als darrers.

No hi ha dubte de que les democràcies juguen en condicions d'inferioritat, en certs aspectes. Un d'ells pot representar-se amb un exemple vulgar, però expressiu. El plet entre un ciutadà acabat i un insolent. El primer, en el nostre cas les democràcies; té molt a perdre, el segon, les dictadures, tot o guanyar.

I per això els seus procediments, són els d'exigir sense mesura i en trobar la resistència amenaçar amb tirar-ho tot a rodar. Com no s'ha fet la prova, per a veure si les amenaces foren portades a terme, o no, davant una actitud ferma, i per contra, les nacions fins avui més poderoses i àrbitres dels destins d'Europa, han cedit sempre, és molt probable que els guanyis que van acumulant els insolents, els deixin en condicions de superioritat, respecte als seus rivals fins avui afortunats.

Es interessant d'observar com els pobles, igual que els individus, en fruit d'una situació privilegiada, es tornen conservadors, acomodaticis i fins pusil·lanimes, per afrontar-se amb qui constitueixen per a ells, temibles competidors. Ja no els mouen la defensa d'ideals, en altres temps considerats com a intocables i en quins principis fonamentaren la seva grandesa. També perden la seva agilitat per a reaccionar i el seu sentit polític que els permeté en tot temps preveure, on hi havia un futur rival, un competidor perillós; en el qual cas la decisió era implacable, barrar-li el pas.

Deixem, però, els comentaris a què ens porta la consideració de l'actual panorama europeu i resumirem breument els esdeveniments dels últims dies.

Txecoslovàquia, d'acord amb Berlín, ha prescindit del plebiscit, previst en l'acord de Munic, per a les regions on la majoria alemanya no existia. Per negociacions directes han quedat fixades les noves fronteres i el nou estat constituït amb el que resta de la nació de Massarik, es atret indefectiblement per la influència de Berlín, que no solament li acorda el tracte més favorable dintre el règim duaner alemany, pels seus productes, sinó que, el recolza davant les exigències de Varsòvia i Budapest.

Evidentment no es tracta d'un sobtat sentimentalisme de Berlín envers la seva última víctima, ans bé d'una política que li permeti aprofitar intel·ligentment l'èxit de Munic. A l'ensens, el ministre d'Economia del Reich ve desplaçant-se febrilment a les capitals dels estats que no fa molts anys es movien sota l'òrbita de França i no perdona ocasió de consolidar la influència alemanya, mitjançant la conclusió de tractats comercials i emprèstits destinats a ésser esmerçats en comandes a la indústria alemanya, cada dia més potent. Amb el recolzament dels enormes èxits polítics obtinguts, la influència del III Reich sobre tota l'Europa central és ja, avui, indiscutible.

Itàlia per la seva part espera treure tot el profit possible de la nova situació i de l'ambient creat últimament. Vol explotar el desig de Chamberlain de veure consolidada la seva política d'apavaigament, per a obtenir amb urgència la posta en marxa de l'acord Anglo-italià del passat mes d'abril.

Per altra part sembla que és imminent el reconeixement de l'imperi i, per tant, la conquesta d'Àbissínia, per part de França, ja que el Govern de París té ja donat el nom del nou embaixador prop del Quirinal, que segons el protocol establert pel feixisme, ha de presentar les credencials al Rei d'Itàlia i Emperador d'Etiopia.

Envalentonat pels èxits dels seus col·legues, l'imperialisme nipó, ha decidit desembarcar tropes al sud de Xina. Es tracta d'intentar la presa de Canton aïllant-lo de les bases britàniques de Hong-Kong. Fins ara els japonesos no es decidien a portar a cap l'operació, davant el perill de provocar incidents amb l'Imperi Britànic, però al fi s'imposen els partidaris de l'acció a tot risc, segurs de que aquest no és molt gran i que Anglaterra en tot cas no ha de passar de les protestes diplomàtiques. Una nova i significativa conseqüència de l'acord de Munic i de la política «realista», que ve portant-se a cap des de París i Londres. — S. FIGUERAS.

L'exemple de la lliure Amèrica

Al nostre país, atent, per a emular les, a les realitzacions democràtiques dels Estats Units d'Amèrica, sempre produeix esperançadora emoció, qui sap si per impremeditada reacció sentimental al ritme, que és jutjat relenti de la Gran Bretanya, el record del diàleg del President Roosevelt amb Lewis, el documentat leader de la nova organització industrial americana.

Lewis sap directament de la nostra terra, coneix abastament els seus problemes, fraters, i bon tros idèntics als que han d'ésser closos victoriosament en acabar-se la guerra, i que amb visió acurada de la realitat immediata, ha concretat oportunament en els seus 13 punts, el Dr. Negrin, corolari de l'observació i experiència de la realitat que en tots els sectors combatius de la República s'ha après prou en els dos anys de lluita.

Sap Lewis, fins de l'estratègia política econòmica i social a què la lògica, sinó l'ètnica, obliga segons els climes i la història i com on no s'ha passat prou bé pel maquinisme o s'està tot just en la seva iniciació, és comprensible un circumstancial extremisme instintiu, a condició que progressivament es superi el primitivisme catàstrofic de l'estopa, per un reconeixement dels matisos a què obliga la vida responsable de la interdependència social. L'estratègia de realització determinada no cloure els ulls a la veritat; i Lewis, que a la manera d'un Joan Peiró de l'anquilandia, és un temperament asenyat que, amb el seu treballisme toca de peus a terra, coneix les diferències

nacionals, i les experiències reeixides de l'obrerisme en tot el món. Això fa que en el diàleg amb Roosevelt, parlés clar, possibilitant la incorporació a la democràcia vagament republicana, d'un utilatge de sensibilitat directa i de viva tècnica econòmica, escaient a les raonables demandes de la societat contemporània, superant, si més no, els temes, dintre de l'estil, però, de les converses que no fa pas gaire, tenien lloc a la laica abadia de Pontigny del nostre sempre ben recordat Paul Desjardins.

Sota el guió circumstancial, documentari, és un dir de Van Zeeland, és quasi segur, que, en el panorama universal de les realitzacions solidàries es pot renovar l'esperit de l'entesa que ja fa cinquanta anys s'aconseguí a França, sense essencials abdicacions mútues, entre Waldeck Rousseau i Ferdinand Pelloutier. La pau social en pot restar estabilitzada aconplastant el pensament d'Henry Beranger, president de la Comissió Senatorial d'Afers Estrangers de França qui, en analitzar allocucions de Roosevelt, té expressat que en elles s'hi inclou el pensament i l'obligació de l'Amèrica del segle XX, de sobrepassar el seu esperit de 1783 i 1828, formulant la necessitat de la col·laboració efectiva i eficaç entre totes les diplomàcies de l'univers per tal de consolidar, en el món contemporani, l'existència d'una solidaritat intercontinental, que tècnica, ment afavoreixi la sensibilitat democràtica, impossibilitant a cap nació d'isolar-se de la resta de la societat.

JOSEP M. DE SUCRE

HITLER

I ara, tu, el terç, pallasso incendiari, provocador i anihilador de reces; el piló i la destralt són els teus estris de treball i d'honor, i decapites els germans d'ideals nobles i lliures que de tes mans no han pogut fer-se escàpols.

Plagiador de crims i escanya-pobres, ets el segon dels criminals d'Europa després de l'actual botxí d'Itàlia al qual has imitat en crims per erigir-te un poder, i feu bracet talment dues bagasses volent assaltar el món com una banca.

Perseguidor de la raça jueva, dels rics jueus als quals desposseïres de l'or llur que gelosos guardaven en ses arques com fruit de llurs suors. I de ses vides en feres menja de botxins qui els devoraven. Desbancador de banques i pirata, plagiador àdhuc de Charles Chaplin que no vals ni un sol clau de ses sabates ni un pèl del seu bigoti que tu imites pitjor que un pallasso de Circ de tercera.

Al teu món, famolenc, feres entrada amb una creu gamada i una torxa amb la qual encengueres biblioteques i llibres escolars en nom d'una cultura d'analfabet i assassi miserable que sols sortir podia del teu cap d'emblanquinador d'escombra.

Incendiari del Reichstak, botxí d'obrers i comunistes, inquisidor de l'Alemanya productora d'espies del món, enemic número 1 de la U. R. S. S. Has retornat ton poble a la barbàrie i has inventat els camps de concentració pels quals pasturen milers i milers d'homes com Tahelmann adés com Beimler sacrificats i nafrats pels cops de verga dels teus botxins a sou; aquells que no matares per l'espant després, només per ésser comunistes o lliurepensadors que sabien morir malgrat tot per l'estel soviètic, per la llibertat del món, Macarró empedernit de Mussolini que coll-torçares fins la Creu de Crist gamant-la com emblema dels teus crims...

(Fragment de l'Oda Bàrbara a Mussolini, Pius XI i Hitler.)

J. M. PROUS I VILA